

Global solidaritet
– för en hållbar framtid

Innehåll

3	Vi lever i en globaliserad värld
7	Ny väg för skogsfacken i Sydostasien
11	Regionalt samarbete ger facklig styrka i Asien
15	Fackligt samarbete
17	Latinamerika
21	Afrika
25	Europa – Centralasien
29	Asien
32	Vårt internationella arbete
35	Svenska Bygg- och Träfackens påverkansvägar
37	Byggnads internationella solidaritetsfond

Vi lever i en globaliserad värld

Svenska och utländska företag, pengar, makt och varor rör sig utan att störas av nationsgränser. Globaliseringen är en utmaning som världens fackföreningar måste möta.

Oavsett hur höga murar som byggs runt rika länder går det inte att stoppa migrantarbetare vid gränserna. Och för fackföreningarna är inte uppgiften att medverka till att fler och högre murar byggs. Vi måste i stället organisera så många som möjligt och låta dem bli en del i en global facklig kamp för skäligen arbetsvillkor.

Var i världen man än arbetar finns det gifter, farliga maskiner och andra hälsorisker på allt för många arbetsplatser. Alla borde ha rätt att gå till jobbet utan att riskera liv och hälsa. För att det ska bli verklighet räcker det inte med enbart lokalt fackligt arbete utan vi måste också arbeta tillsammans över landsgränserna.

Kunskapsutbyte mellan fackföreningar och gemensamma aktioner mot internationella företag som jagar kortsiktiga vinster på bekostnad av de anställdas hälsa är en nödvändig facklig verksamhet.

I ett längre perspektiv går det inte att rädda jobb i ett land genom att kräva att andra jobb, någon annanstans, ska försvinna i stället. Det är att ge upp och avstå från den makt som internationellt fackligt samarbete ger.

Vi accepterar inte att arbetare ställs mot arbetare.

Här följer några konkreta exempel på fackliga utmaningar i en global världsekonomi.

Hållbart skogsbruk i Indonesien

Utanför Semarang, en sju miljonerstad på den indonesiska ön Java, arbetar träarbetaren Sodikin. Han vårdar akaciaplantor för att återplantera Javas skövlande skog.

Sodikins fackförening, Kahutindo, skogs- och träfacket i Indonesien, arbetar nu med stöd av fackföreningar från hela världen, med att lära medlemmarna att bedriva ett hållbart skogsbruk och att återplantera skog. Brist på råvara och framför allt brist på skog som produceras på ett hållbart sätt gör många indonesiska träarbetare arbetslösa. Och fortsatt rovdrift på Indonesiens skogar leder till jordskred och fiskdöd.

Ett hållbart skogsbruk är nödvändigt, för jobben och för livet självt.

Världen som arbetsplats

Armeraren Marek bor i Brzeg i sydvästra Polen. Han har arbetat i Tyskland, England och Sverige de senaste 15 åren. I februari 2010 åkte han till Singapore för att bygga tunnelbana tillsammans med filippinska byggnadsarbetare.

Arbetsgivare är ett cypern-registrerat företag som anlitas som underentreprenör av österrikiska Alpine Bau.

I Asien arbetar nu byggnads- och träarbetarefacken för att skapa ett regionalt nätverk, med ett internationellt medlemskap i facket och för att få de globalt verksamma företagen att acceptera schysta spelregler.

Oro för hälsan

I den ryska staden Asbest, på Uralbergens östsida, packar Alexej asbestfibrer i vita 45-kilossäckar. Säckarna exporteras, bland annat till Indonesien där vart och vartannat hustak täcks av korrugerade asbest-cementskivor.

40-årige Iyus har kapat skivor i tio år på en fabrik, i Bogor, några mil utanför huvudstaden Jakarta. De anställda har pappersmasker som skydd – för det mesta.

– Ibland finns det inte så det räcker, berättar han.

Alexej är orolig för sin hälsa men ännu mer för att förlora jobbet. Iyus är mest orolig för hälsan. Han hoppas att regionalt fackligt samarbete ska leda till att facket kan bekosta en hälsoundersökning.

Stora risker – dålig lön

I Kapstaden i Sydafrika har snickaren Victor byggt Green Point-stadion, en av arenorna under Afrikas första fotbolls-VM. I Kiev, Ukrainas huvudstad, bygger grovarbetaren Volodja EM-arena åt nästa stora fotbollsfest, EM 2012.

För både Victor och Volodja innebär jobbet stora risker för en lön de knappt kan försörja sig på. I Sydafrika räckte Victors lön till 80 procent av det som behövs för en person att klara det nödvändigaste. Volodjas lön räcker med knapp nöd till det viktigaste. Båda är familjeförsörjare.

De svenska byggfacken medverkar i en internationell kampanj för att förmå idrottens beslutsfattare att ställa krav på rimliga arbetsvillkor före, under och efter stora idrottsevenemang.

Fackligt bistånd gör skillnad

Den här foldern innehåller berättelser om de svenska byggnads- och träarbetarefackens internationella arbete. Eftersom Sverige är ett rikt land, med en lång facklig tradition, handlar det förstas mycket om att bidra med resurser och erfarenheter. Fackligt bistånd och utvecklingsarbete behövs och gör skillnad.

Men det handlar inte om nådegåvor. I en global värld är det internationella samarbetet en nödvändig del av det fackliga arbetet, för vår egen skull.

URAL ASBEST
WHITE CHRYSOTILE
A-5-65
45 kg
№ B6 16824
28.10.2000

URAL ASBEST
WHITE CHRYSOTILE
A-5-65
45 kg
№ B6 16824
28.10.2000
PRODUCT OF RUSSIA
A-5-65

Ny väg för skogsfacken i Sydostasien

Andri gjorde trädgårdsmöbler i teak, åt Ikea, fram till 2002.

– När företaget inte fick certifierat* virke från leverantören drog sig Ikea ur, berättar Andri som är träindustriarbetare och facklig förtroendeman på en möbelfabrik i sjumiljoner-staden Semarang, på den indonesiska ön Java.

När Ikea sade upp kontraktet följde andra köpare efter. 140 av 900 anställda fick gå.

– Det där borde uppmärksammas, det var ju inte företagets fel att man inte fick tag i certifierat virke, säger Andri.

Hans berättelse startar en diskussion runt bordet i fackförningslokalen. Där sitter fackligt aktiva från flera träindustrier i området. De har alla erfarenheter av att jobben hotas från flera håll.

Å ena sidan av skogsskövlingen, rovdriften som leder till att efterfrågade träslag, som teak, är på väg att utrotas. Å andra sidan av att köparna i USA och Europa ställer krav på ett ekologiskt hållbart skogsbruk.

Deras fackförening, Kahutindo, har nu 125000 medlemmar efter att ha förlorat 30000 medlemmar på tio år i takt med neddragningar i träindustrin. Diskussionen som startar efter Andris berättelse handlar om hur facket ska agera för att rädda jobben.

*Det finns flera skogscertifieringssystem. Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch, GS är medlemmar i Forest Stewardship Council (FSC) och Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes (PEFC).

Båda organisationernas certifiering garanterar att avverkning sker lagligt med hänsyn till miljön. Samtidigt ges de anställda i skogs- och träindustrin möjlighet till långsiktig sysselsättning och rätt att teckna kollektivavtal.

Att anklaga köpare som Ikea, som kräver certifierad råvara, är fel väg, tycker de flesta.

– Vi måste kräva av företagen att de använder certifierat virke. Det är ett försäljningsargument och det ger högre pris på produkterna. Så kan vi rädda jobb och samtidigt förhindra miljökatastrofer, säger Rulita som är internationellt ansvarig på Kahutindo.

Det där med miljöpåverkan är viktigt. Indonesien har drabbats hårt av att rovdriften på naturen slår tillbaka. Jordbävningar med stora flodvågor har kostat många liv. Jordskred när kalhuggen mark dras med av häftiga regn är vanliga. Och fisken i floderna blir allt mer sällsynt.

Kahutindo arbetar nu med nya, rätt ovanliga fackliga metoder. I samarbete med bland andra det svenska facket för anställda i skogs-, trä- samt grafisk industri, GS, bygger de ett center för medlemmarna, där de inte bara ska genomföra facklig utbildning och ha möten. I planen ingår också ett internetcafé och en butik.

Tanken är att arbetslösa medlemmar ska få pröva på att bedriva eget företagande, att tillsammans med andra i samma situation hitta vägar ut ur sysslolshet och en svår ekonomisk situation. Facket kommer också att genomföra utbildningar som inte normalt ingår i ett fackligt kursutbud, till exempel i hållbart skogsbruk.

Så när de anställda på gummiplantagen i byn Mijen bereder mark för återplantering av gummiträd är det ett initiativ som företaget och facket gemensamt står bakom. Mijen ligger nära den snabbt växande storstaden Semarang och plantagen hotas av fastighetsintressen. Men 51-åriga Surami vill se raka led av gummiträd på marken där hon arbetat i 25 år, inte bostäder.

Och när träarbetaren Sodikin ömt vårdar akacia-plantor för storskalig återplantering av skog på

plywood-fabrikens mark är också det en del av Kahutindos verksamhet för att åstadkomma ett hållbart, ekologiskt skogsbruk som ger varaktiga jobb.

– Det är ett sätt att fånga två fåglar med samma sten, förklarar Rulita.

– Vi medverkar till att återställa Indonesiens skogar och skyddar på så sätt vår livsmiljö. Samtidigt medverkar vi till att skapa en hållbar ekonomisk utveckling med trygga jobb åt våra medlemmar.

Andri, från möbelfabriken som förlorade kontraktet med Ikea, håller med.

– Men nu kan Ikea komma tillbaka. Nu köper företaget råvara från en samhällsägad skog, allt virke är certifierat, säger han.

Fakta om projektet

Målsättning

Hållbart skogsbruk som ger fasta jobb och bidrar till bättre miljö.

Metod

Organisering och utbildning, som i exemplet med Kahutindos arbete i Semarang i Indonesien (se reportage).

Medverkande fackföreningar:

Skogs- och träarbetarfackföreningar i Indonesien, Malaysia och Vietnam.

Resultat hittills:

Kahutindo hoppas att deras aktivitetscenter i byn Bergas Lor, strax söder om Semarang ska vara klart för invigning sommaren 2010. I Vietnam och Malaysia har seminarier och utbildningar genomförts.

Kostnad 2009: 951669 SEK

Regionalt samarbete ger facklig styrka i Asien

Iyus kapar korrugerade asbestcementskivor på en fabrik i Bogor, några mil väster om Indonesiens huvudstad Jakarta. Han är smal, nästan bara skinn och ben. Hans kompisar från andra fabriker i byggnadsfacket FKUI i Bogor skojar med honom om det där.

– Vi är ju oroliga för dig. Du måste ha fått i dig för mycket asbestfibrer, säger de, på ett sätt som både uttrycker omsorg och galghumor.

Iyus har arbetat på asbestfabriken i tio år. Hans uppgift är att kapa de färdiga skivorna i rätt längd, 50 skivor åt gången.

– Det dammar, vi har oftast sådana där vita pappersmasker men ibland finns det inte masker till alla, säger han.

Han vet att dammet innehåller vassa fibrer av vit krysotil-asbest, de farligaste är så små att de inte syns med blotta ögat. Fibrerna orsakar lungsjukdomen asbestos och i värsta fall dödlig cancer.

Men företaget säger att fibrerna bara är farliga för

den som röker. Någon klinik finns inte på fabriken och företaget vill inte bekosta hälsoundersökningar.

– En arbetskamrat gick till en läkare som konstaterade att han hade nedsatt lungfunktion på grund av dammet. Läkaren sa att han skulle dricka ett glas mjölk och äta ett ägg, tre gånger om dagen. Det skulle hjälpa, berättar Iyus.

På asbestfabriken, som ägs av en koreansk firma och av en före detta minister i Indonesien, är lönerna lägre än den tillåtna minimilönen och de anställda

vågar inte öppet gå med i facket. Men många av de 800 har gått med i hemlighet. De hoppas att facket ska få ihop pengar till en oberoende läkarundersökning.

Bygg- och byggmaterialfacket FKUI har 18 500 medlemmar i Bogor. De har fått bättre möjlighet att förhandla med sina arbetsgivare tack vare kurser som genomförs i samarbete med de svenska byggfacken.

Projektet ger inte resurser direkt till en hälsoundersökning åt Iyus och hans arbetskamrater. Men i planen för hur projektet ska utvecklas ingår att bygga upp ett regionalt nätverk så att facken kan samarbeta mer över nationsgränserna.

På sikt hoppas facken i regionen att man ska kunna förmå de internationellt verksamma företagen att skriva på internationella avtal om att följa de regelverk som finns, till exempel inom ramen för FN:s arbetsorganisation ILO.

Iyus och hans kompisar i Bogors byggfack ser samarbetet över gränserna som nödvändigt. Många av dem arbetar på företag med utländska ägare. Och de har redan sett, till exempel i Schweiziska cementjätten Holcim som har en stor fabrik i Bogor, att arbetsvillkoren kan bli bättre när man samverkar globalt i facket.

– Fast det är kanske lättare att påverka ett europeiskt företag än ett som ägs av koreanska intressen, funderar Iyus som är otålig. Han vill inte vänta allt för länge på den där hälsoundersökningen.

Fakta om projektet

Målsättning:

Nätverk som ska ge ökat medlemsantal och stärka de medverkande fackens förmåga att förbättra arbetsvillkoren.

Metod:

Regionala konferenser som ger möjlighet till kunskapsutbyte. Påtryckningar för att få internationella företag att teckna internationella ramavtal (sociala kontrakt). Direkta kontakter mellan fackföreningar i länder där internationella företag agerar.

Medverkande fackföreningar:

Bygg- och byggmaterialfackföreningar i Filippinerna, Hongkong, Indonesien, Japan, Malaysia, Sydkorea och Taiwan.

Resultat hittills:

Det sydkoreanska företaget Hanjin har byggt ett varv i Subic på Filippinerna. Arbetsvillkoren har varit hemska med bland annat ett stort antal dödsolyckor och misshandel av anställda som är fackligt aktiva. Projektet har redan medverkat till att tusentals av de anställda organiserats, att facken i Filippinerna och Sydkorea kunnat samarbeta bland annat med opinionsbildning samt att facket kunnat föra upp frågan om arbetsvillkoren i Subic på det filippinska parlamentets dagordning. Projektet fokuserar dessutom på förbud mot användning av asbest (se reportage). Ett arbete med att skapa ett internationellt fackligt medlemskap har också inletts som en följd av den stora andelen migrantarbetare i regionens byggverksamhet.

Kostnad: 1 125 669 SEK

Fackligt samarbete

Vi är fem svenska fackförbund, Byggnads, Elektrikerna, Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch, GS, Målarna och Seko som tillsammans bildar Svenska Bygg- och Träfacken, SBTF. Vi samarbetar om ett biståndsprogram som drivs i Byggnads- och Träarbetareinternationalen, BTIs regi.

BTI ansvarar för projektledning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Resurserna till programmet kommer framför allt från det statliga svenska biståndsorganet Sida och administreras av LO/TCO:s biståndsnämnd.

Fokus för programmet är att stärka fackliga organisationer dels genom resurser till organisering och utbildning och dels genom att stödja regionalt och internationellt erfarenhetsutbyte.

Det nuvarande programmet är indelat i fyra regioner, Latinamerika, Afrika, Europa och Centralasien samt Asien. Programmet löper över en treårsperiod, från 2010 till 2013 och utvärderas kontinuerligt. Här följer en kort presentation av de projekt som ingår i programmet, från Latinamerika till Asien:

Foto: Kenneth Petterson

Latinamerika

Facklig utveckling i Andernas byggfack

Målsättning:

Att organisera för jämlikhet.

Metod:

Organisering och utbildning, med fokus på kvinnor i branschen samt utveckling av samarbete och kunskapsutbyte mellan de deltagande facken.

Medverkande fackföreningar:

Bygg- och byggmaterialfack i Bolivia, Colombia, Chile, Ecuador, Peru och Venezuela.

Resultat hittills:

I Bolivia tecknade regering, fack och arbetsgivare en överenskommelse 2009 om regler för yrkesutbildning och arbetsmiljö samt om hur hållbara jobb i byggbranschen ska skapas. I Peru har flera byggfack inlett ett samarbete med sikte på sammanslagning. Ett samarbete har påbörjats för att tillvarata de migrerande arbetarnas rättigheter i regionen.

Kostnad 2009: 524 778 SEK

Utveckling av byggfack i Latinamerika

Målsättning:

Organisering och samarbete.

Metod:

Flera fack i bygg- och byggmaterialindustrin i respektive land samarbetar i kampanjer för att värva medlemmar. Fokus kommer att sättas på byggnationerna inför fotbolls-VM 2014 och OS 2016.

Medverkande fackföreningar:

Bygg- och byggmaterialfack i länder som ingår i tullunionen Mercosur, Argentina, Brasilien, Chile, Paraguay och Uruguay.

Resultat hittills:

I Uruguay har, efter fackligt initiativ, en plan för bättre arbetsmiljö tagits fram tillsammans med regeringen och en arbetsgivareorganisation. I Paraguay har både bygg- och byggmaterialfack genomfört kampanjer för medlemsvärvning. Facken i cementindustrin har inlett samarbete.

Kostnad 2009: 662 778 SEK

Hållbart skogsbruk i Latinamerika

Målsättning:

Förbättrade arbetsvillkor och samarbete.

Metod:

Utbildning och samarbete för att ställa krav på skogsägare och företag att certifiera sina skogar och produkter av trä. I certifieringen finns regler för sociala villkor, rätten att organisera sig och teckna

kollektivavtal. Överenskommelse om internationella ramavtal (International Framework Agreement, IFA) med internationella företag och organisera migrerande arbetskraft.

Medverkande fackföreningar:

Skogs- och träfack i tullunionen Mercosur, Argentina, Brasilien, Chile, Paraguay och Uruguay.

Resultat hittills:

Arauco är ett av Latinamerikas största skogs- och träindustriföretag som bland annat samarbetar med

Foto: BWI

Stora Enso. När det chilenska fackförbundet gick i konflikt med Arauco för förbättrade arbetsvillkor backades de upp av de andra förbunden samt av BTI genom en global kampanj. Konflikten resulterade i ett nytt avtal och bättre löner. Brasilianska fackföreningar får hjälp att driva krav på certifiering av skogsbruk i Amazonas.

Kostnad 2009: 431 778 SEK

Nätverk bland tjänstemän i Latinamerika för facklig utveckling

Målsättning:

Organisera tjänstemän, utbilda, skapa nätverk och förstärka förmågan att förhandla.

Metod:

Gemensamma utbildningar av fackligt aktiva tjänstemän.

Medverkande fackföreningar:

Fack i Argentina, Colombia, El Salvador, Dominikanska Republiken och Uruguay.

Resultat hittills:

Förbunden har bildat ett fungerande nätverk och genomfört utbildningar i kollektivavtalsförhandlingar. Detta har resulterat i tre nya avtal i Argentina och förhandlingar har påbörjats i de andra länderna. Tre av förbunden har ökat antalet medlemmar. Den särskilda satsningen på unga har lett till flera nya ungdomssektioner.

Kostnad 2009: 575 778 SEK

Afrika

Hälsa och säkerhet inom skogs- och träindustrin i södra Afrika

Målsättning:

Minska antalet olyckor och begränsa riskerna för ohälsa.

Metod:

Utbilda och informera. Skapa strukturer för arbetsmiljöarbete i företagen – bilda arbetsmiljökommittéer, öka medvetenheten om risker på jobbet och HIV/ Aids samt att få in arbetsmiljöfrågor i förhandlingar om lokala avtal. Organisera säsongsanställda. Ökad jämställdhet och fler kvinnor bland de förtroendevalda.

Medverkande fackföreningar:

Bygg-, skogs-, trä- och grafiska fack i Malawi, Moçambique, Zimbabwe, Swaziland och Sydafrika.

Resultat hittills:

Över 300 skyddsombud och 1000 medlemmar har fått utbildning på sina respektive arbetsplatser i de olika länderna. Det har bildats 62 nya arbetsmiljökommittéer och 14 arbetsmiljöavtal har undertecknats. Arbetsmiljösatsningen har resulterat i bättre arbetsmiljöer och färre olyckor vilket i sin tur lett till att förbunden kunnat värva fler medlemmar.

Kostnad 2009: 1072947 SEK

Nätverk och fackutveckling i byggfack i södra Afrika

Målsättning:

Att utveckla starka, oberoende, demokratiska och jämlika byggfack.

Metod:

Facklig utbildning, organisering, initiativ till satsningar på yrkesutbildning och förhandlingsförmåga.

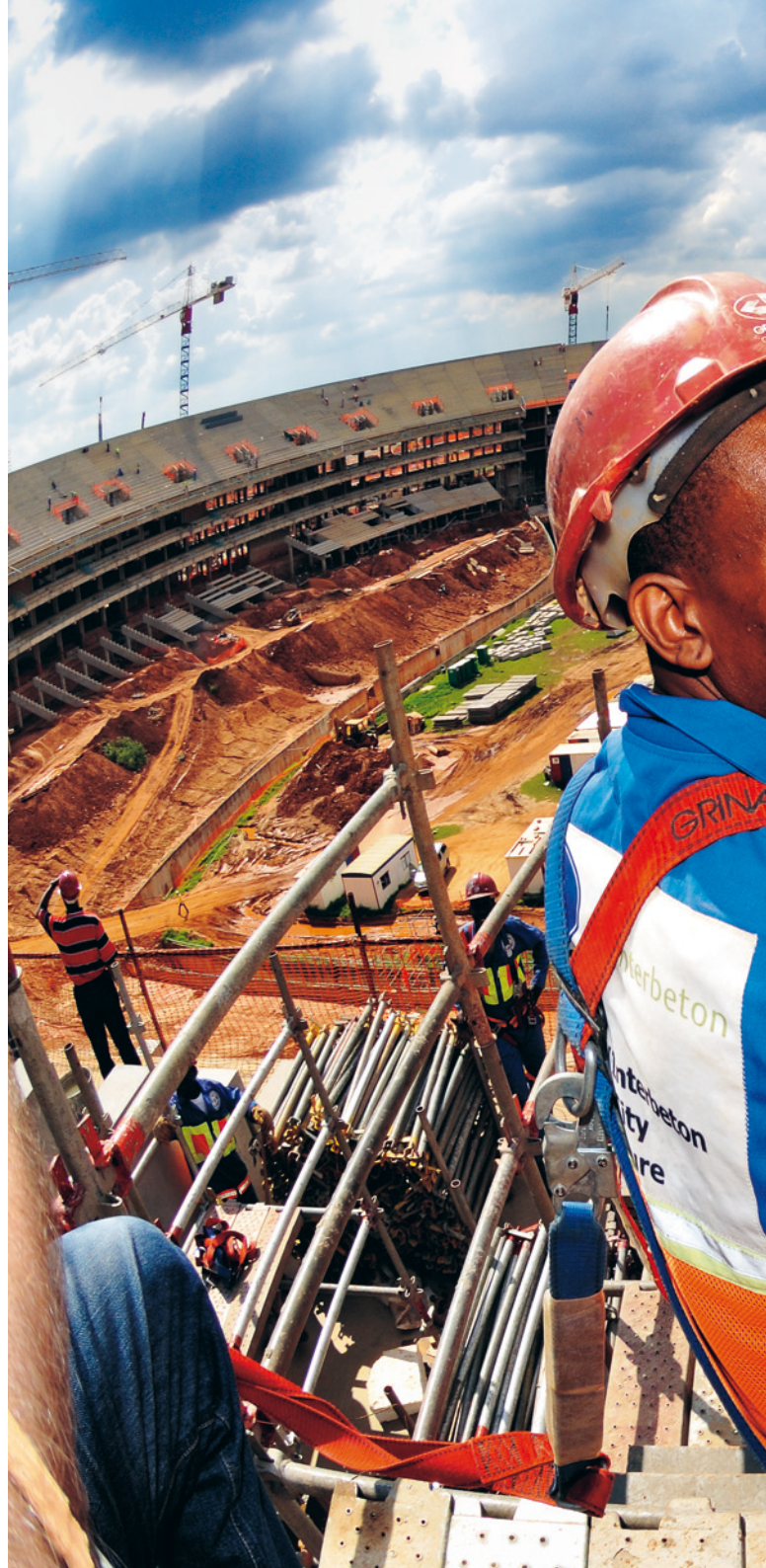
Medverkande fackföreningar:

Bygg- och byggmaterialfack i Botswana, Lesotho, Sydafrika, Zambia och Zimbabwe.

Resultat hittills:

I Sydafrika har projektet bidragit i kampanjen ”Schysta villkor – rent spel för alla lag”, inför fotbolls-VM 2010. De sydafrikanska fackens medlemsantal har ökat och byggnadsarbetarna har haft vissa framgångar när det gäller krav på yrkesutbildning och säkra jobb. Det främsta exemplet är VM:s finalarena, Soccer City i Johannesburg, där många fått grundläggande yrkesutbildning och där man lyckats hålla olyckstalen på en låg nivå. Samtidigt konstaterar facken att de flesta arenabyggarna blev arbetslösa när arenorna var färdigbyggda. Och Sydafrikas LO, Cosatu, kan bara protestera när till exempel kontraktet att tillverka VM-maskoten gick till en låglöne-fabrik i Shanghai. Sydafrikas relativt välorganiserade fackföreningar bidrar i projektet med erfarenheter och kunskaper till övriga länder där fackföreningarna kämpar mot politiskt motstånd, som till exempel i Zimbabwe, och mot skyhögt arbetslöshet.

Kostnad 2009: 1 272 897 SEK

Europa – Centralasien

Organisering och facklig utveckling i Ukraina

Målsättning:

Oberoende och starka bygg-, byggmaterial-, skogs- och träfack.

Metod:

Material tas fram och utbildning genomförs i syfte att organisera fler medlemmar och stärka förmågan att förhandla. Prioritering på unga förtroendevalda. Initiativ till trepartssamarbete med regering och arbetsgivare om sociala villkor. Organisering, kartläggning av arbetsvillkor och opinionsbildning i samband med byggandet inför fotbolls-EM 2012.

Medverkande fackförening:

Ukrainas fackförening för anställda i bygg- och byggmaterialindustrin.

Resultat hittills:

En grupp medlemmar har utbildats för att kunna ge stöd och kunskap i det regionala och lokala fackliga arbetet. En kedja av medlemsvärvare har också utbildats, huvudsakligen unga medlemmar i facket. Medlemsvärvarna har nu börjat arbeta och medlemsantalet ökar i flera städer. Som en del i projektet har byggfacket i Ukraina tagit fram fakta och bedrivit opinionsarbete runt byggandet inför fotbolls-EM 2012 som Ukraina arrangerar tillsammans med Polen. Den största framgången hittills i det arbetet är att en lokal fackavdelning bildats på stadionbygget i huvudstaden Kiev.

Kostnad 2009: 536 340 SEK

Facklig utveckling i sydöstra Europa

Målsättning:

Samordna och stärka det fackliga arbetet i skogs-, trä- och byggindustrin i regionen.

Metod:

Krav på skogscertifiering för att förbättra de anställdas arbetsvillkor. Kunskapsutbyte och samarbete om arbetsmiljö. Ungdomsutbildning och utbildning om kollektivavtal.

Medverkande fackföreningar:

Skogs-, trä- och byggfackföreningar i Albanien, Bosnien, Kroatien, Makedonien, Montenegro, Moldavien, Serbien och Turkiet.

Resultat hittills:

Samarbetet mellan fackföreningar i de unga staterna på Balkan bidrar till att stärka demokratin och förebygger konflikter. Gemensamma utbildningar och seminarier skapar nätverk. Länderna i regionen söker en starkare koppling till EU och det regionala fackliga forum som skapats spelar en viktig roll i den processen.

Kostnad 2009: 1 304 400 SEK

Centralasiens fackföreningar stärks

Målsättning:

Organisera migrantarbetare samt samordna och stärka det fackliga arbetet i regionen.

Metod:

Grundläggande facklig utbildning. Gemensamma seminarier för unga medlemmar. Kurser om arbetsmiljö vid skogsarbete. Kunskapsutbyte om migrerande arbetskraft. Försök att teckna internationella ramavtal med internationella företag.

Medverkande fackföreningar:

Bygg-, skogs- och träarbetarfackföreningar i Azerbajdzjan, Kazakstan, Kirgizistan och Tadzjikistan.

Resultat hittills:

En facklig ombudsman har placerats med ansvar för migrationsfrågor i den kazakiska huvudstaden Astana. Det ryska byggfacket har bidragit med erfarenheter av att organisera migrantarbetare. Samarbete mellan förbunden är nu etablerat och arbetet med organisering av migrerande arbetare har varit lyckad. I Kirgizistan är barnarbete i skogsbruket en fråga som engagerat de fackliga kursdeltagarna.

Kostnad 2009: 926 400 SEK

Foto: Christer Wälivaara

ASIEN

Organisering och utveckling i södra Asien:

Målsättning:

Ge bygg- och träbranschernas fack kraft att arbeta för mänskliga rättigheter, stabila jobb och rimliga levnadsvillkor.

Metod:

Medlemsvärvning, gemensamma aktiviteter och samarbete mellan konkurrerande fackföreningar samt opinionsarbete för att förmå myndigheter att reglera arbetsvillkoren i bygg- och skogsbranscherna. Medverkande fackföreningar: Sju indiska och två nepalesiska fackföreningar.

Resultat hittills:

I Indiens folkrikaste delstat, Uttar Pradesh, har delstatens regering instiftat en välfärdsstyrelse (Construction Workers Welfare Board) efter en intensiv facklig kampanj. I delstaten Tamil Nadu är nu, för första gången någonsin, en facklig ledare ordförande i välfärdsstyrelsen. Byggfacken i Tamil Nadu har etablerat ett starkt samarbete för att driva gemensamma krav för bättre villkor.

I Nepal har sex mindre fackföreningar slagits samman till en. Facken i Nepal har inlett ett intensivt organiseringsarbete på stora infrastrukturprojekt.

Upp mot 10 000 nya medlemmar anslöt sig under 2009.

Kostnad 2009: 1 306 623 SEK

Ny roll för byggfack i Vietnam:

Målsättning:

Underlätta det vietnamesiska byggfackets förmåga att möta en privatiserad ekonomi.

Metod:

Organisering i den privatägda delen av byggbranschen. Utbildning av fackliga ledare i att arbeta i studiecirkel och i förhandlingsteknik.

Medverkande fackförening:

Vietnams byggfackförening.

Resultat hittills:

Konferenser och seminarier om bland annat multinationella företag och om fackets roll i en ekonomi som går från statskontrollerad planekonomi till marknadsekonomi.

Kostnad 2009: 671 469 SEK

Organisering av migrantarbetare i Thailand:

Målsättning:

Inleda organisering av thailändska byggnadsarbetare som arbetar utomlands.

Metod:

Samarbete mellan olika fackföreningar och med människorättsorganisationer i syfte att bygga ett migrantarbetarfack.

Medverkande fackförening:

Thailändska byggindustri- och träarbetarfacket. I projektet medverkar också ett migrantarbetarfack, MWF (Migrant Workers Federation).

Resultat hittills:

Projektet är nystartat, idén föddes när thailändska arbetare protesterade mot omänskliga villkor vid byggandet av en Preemraff-fabrik i Stenungsund. De thailändska arbetarna blev hemskickade när de inte accepterade villkoren i Sverige.

När tidningen Byggnadsarbetarens reporter, Margite Fransson, besökte de hemskickade arbetarna berättade de om dyra avgifter till förmedlingsföretag, bluffkontrakt och olagliga arbetsvillkor då de tar arbete utomlands.

I projektets inledning har fokus legat på att stödja MWF i deras organiseringsarbete samt att identifiera mötesplatser för migrantarbetare.

Kostnad 2009: 717669 SEK

Oceaniens bygg- och skogsfack värvar medlemmar:

Målsättning:

Organisering i skogs-, bygg- och energiföretag för att förbättra arbets- och levnadsvillkor samt ett hållbart bruk av naturresurser.

Metod:

Kampanjer bland annat på stora internationella företag. Intensifierade krav på förhandlingar om kollektivavtal och skogscertifiering.

Medverkande fackföreningar:

Bygg-, skogs- och träarbetarfackföreningar på Fijiöarna, Solomonöarna och Papua Nya Guinea.

Resultat hittills:

Genombrott i medlemsvärkning på Taiwan Timber Sawmill och i förhandlingar om kollektivavtal på samma företag samt på kinesiska Sino Hydro Corporation, som ska bygga en stor vattenkraftsanläggning på Fiji. Ökad kunskap om hållbart skogsbruk samt samarbete med andra skogs- och träfack i Asien genom bildat nätverk. Fria och oberoende fackförbund spelar en viktig roll för den fortsatta demokratiska utvecklingen.

Kostnad 2009: 945 669 SEK

I Asien pågår också ett projekt med stöd till hållbart skogsbruk i Indonesien, Malaysia och Vietnam samt stöd till nätverksbyggande där också länderna i Oceanien samt Japan och Filippinerna ingår. I samma region pågår ett projekt med stöd till nätverksbyggande och facklig utveckling. Dessa projekt beskrivs på sidorna 6-11 i denna folder.

Vårt internationella arbete

Vi är fem svenska fackförbund, Byggnads, Elektriker-erna, Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch, GS, Målarna, Seko som samarbetar i Svenska Bygg- och Trä-facken, SBTF, i internationella frågor.

Förbunden har förstås alla möjligheter att själva ta beslut och agera i internationella frågor. Men för att öka kraften, samla fler medlemmar bakom krav och aktioner, har vi sedan länge ett samarbete i federationer på olika nivåer.

I den Nordiska Byggnads- och Träarbetarefederationen, NBTF, handlar arbetet i stor utsträckning om att samordna ståndpunkter i europafrågor och medverka till att facken i närområdet, till exempel i Östersjöområdet stärks.

I den Europeiska Byggnads- och Träarbetarefederationen, EBTF, är det arbetsvillkoren i Europa som är i fokus. Flera beslut och domar i EU har de senaste åren medfört att arbetsgivare har fått möjlighet att spela ut arbetare från olika länder mot varandra. EBTF spelar en viktig roll när det gäller att vända den utvecklingen i EU och för att få en gemensam europeisk arbetsmarknad där grundläggande fackliga och mänskliga rättigheter inte sätts på undantag.

Byggnads- och Träarbetareinternationalen, BTI, är den världsomspännande organisationen för nationella fackliga organisationer i bygg- och träbranscherna.

Det är igenom BTI som vårt fackliga solidaritetsarbete bedrivs. Aktiviteterna beskrivs i den här foldern.

Initiativet till enskilda fackliga biståndsprojekt kommer ofta från de organisationer som behöver stöd och resurser. Projekten kopplas ihop till program i BTI, enligt en gemensam global strategi för fackligt biståndsarbete. De strategiska målen för biståndsarbetet är att det ska medverka till att utveckla starka, oberoende, självständiga, jämlika, demokratiska fackföreningar som kan öka respekten för fackliga rättigheter, stabila jobb och humana arbets- och livsvillkor för alla arbetare.

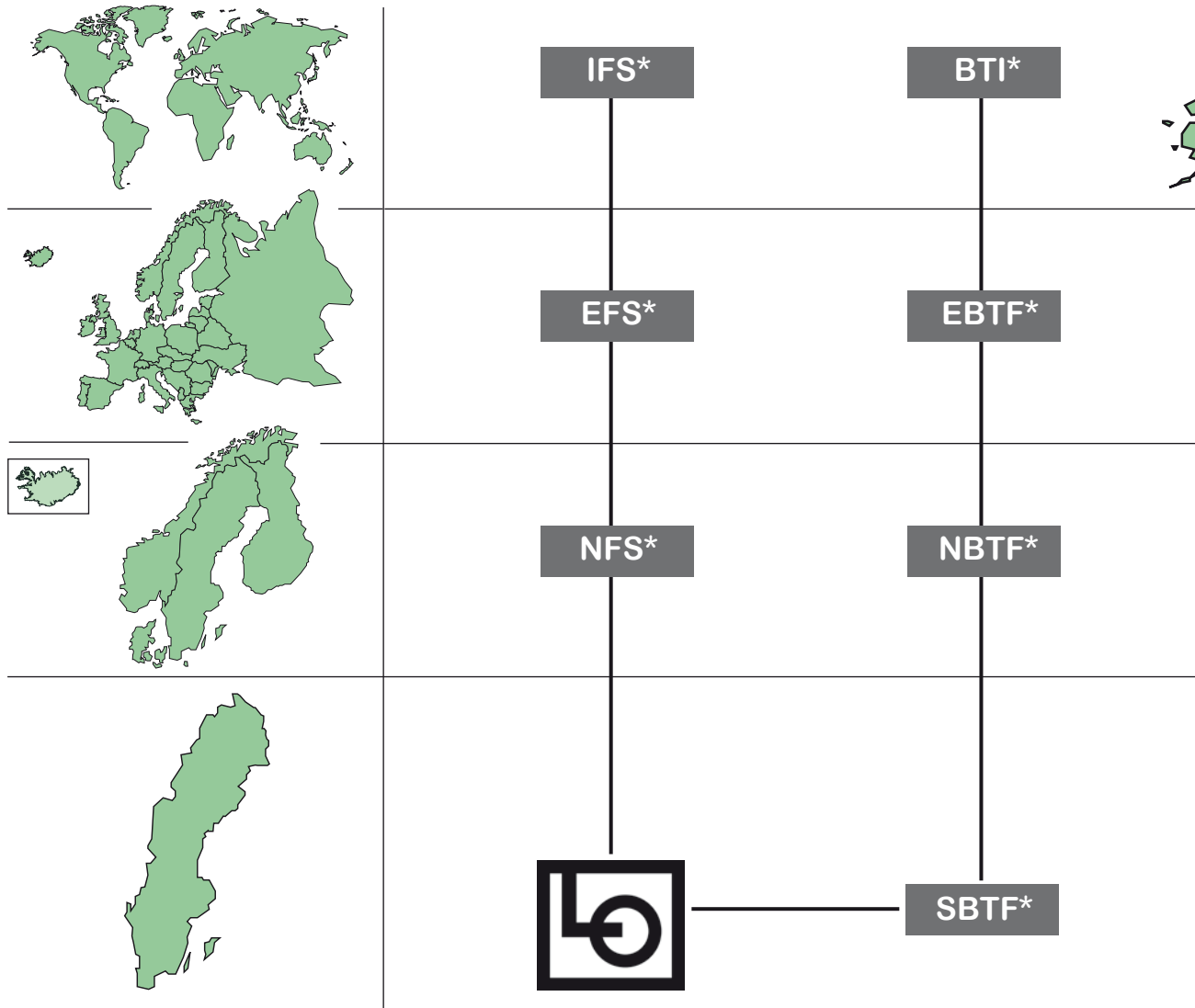
Den totala kostnaden 2009, för de projekt SBTF medverkar i, var 15 427 000 kronor. Av dessa bidrog de sex svenska fackförbunden direkt med 2 103 877 kronor, vilket betyder cirka fem kronor per medlem och år. Övriga medel var stöd från det statliga svenska biståndsorganet Sida.

Vill du påverka det internationella arbetet och/eller delta mer aktivt kan du vända dig till ditt medlemsförbund.

Svenska Bygg- och Träfackens påverkansvägar

* IFS – Internationella Fackliga Samorganisationen
 * EFS – Europeiska Fackliga Samorganisationen
 * NFS – Nordens Fackliga Samorganisation

* BTI – Internationella Byggnads- och Träarbetarinternationelen
 * EBTF – Europeiska Byggnads- och Träarbetarfederationen

* NBTF – Nordiska Byggnads- och Träarbetarefederationen
 * SBTF – Svenska Bygg- och Träfacken

Byggnads internationella solidaritetsfond

Solidaritetsfonden bildades 1989 i samband med Byggnads hundraårsjubileum. Istället för traditionella gåvor uppmanades de uppvaktande att ge ett bidrag till Solidaritetsfonden. En vald fondstyrelse beslutar vilka projekt som ska stödjas och ser till att fondens medel används effektivt och ändamålsenligt.

Även Byggnads medlemmar har möjlighet att påverka vilka projekt som ska stöttas av Solidaritetsfonden, genom att lämna förslag till sin lokala avdelning.

Solidaritetsfonden har projekt i länder som Lettland, södra Afrika, Indien/Nepal, östra och sydöstra Asien, Centralasien, Balkan, Ryssland, Ukraina, Brasilien och Anderna (ett regionalt projekt). Vidare har det satsats pengar i globala projekt gällande kapacitetsuppbyggnad, arbetsmiljö och IT/kommunikation.

Anslag från SIDA

Alla projekt, med undantag av det lettiska, har till största delen drivits med hjälp av anslag från SIDA. Projekten bedrivs tillsammans med Bygg- och Träarbetar Internationalen (BTI). SIDA kräver 10 % i egeninsats av förbunden i de projekt de är medfinansierare till. Huvuddelen av stödet har hittills gått till Lettland, Ryssland och Ukraina.

Seminarier och studiecirkelverksamhet

Stödet ges på olika sätt och kan exempelvis bekosta seminarier och löner för medlemsrekryterare. Men mestadels bekostas utbildningar av skilda slag, som i hur man bedriver studiecirkelverksamhet och utövar demokratiskt ledarskap. Utbildningarna utformas alltid i samverkan med respektive länders byggnadsarbetarförbund och så nära deras medlemmar som möjligt.

Nätverk knyter byggfacken i regionerna närmare varandra

Solidaritetsfonden har stöttat olika nätverk som syftar till att knyta byggfacken i regionerna närmare varandra. Det ger dem möjligheter att utveckla skyddet för sina respektive medlemmar som ofta vandrar över gränserna för att få jobb. Ett bra exempel är nätverket i nordöstra Asien, där man gjort framsteg i kampen för att tvinga japanska och sydkoreanska företag att teckna globala avtal.

Vill du ge pengar till Solidaritetsfonden? Lämna ditt bidrag på pg 30200-0.

